

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Róm. 8:31

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

Gyülekezeti Evangélizáció — Gyülekezetépítés Munkaközössége

Ezen a címen, a magyar református egyház Egyetemes Konventje kiadásában, Dr. Makkai Sándor konventi missziói előadó, körlevél gyanánt közölt előszavával, Bereczky Albert és Makkai László tollából jelent meg egy igen értékes füzet. A füzet értékét, a benne elmondottakon kívül még csak jelentősebbé teszi, hogy éppen olyan kérdéseket vet fel, melyek ma ébredő egyházi életünk, mind lelkipásztori, mind gyülekezeti közösségei számára a legidőszerűbbek.

A füzetet, a lelkipásztor útján, minden gyülekezethez elküldték. Részletes tárgyalásába, a füzet közismertségére tekintettel, meg a benne kifejtett elvi meggyőződés miatt, nem hocsátkozom. Megragadom ellenben az alkalmat, három olyan kérdés felvetésére, amelyre csak sok tusakodás után adhatjuk meg a választ. Ezekkel a kérdésekkel a tervezett evangélizációs konferencia, úgy hiszem, foglalkozni is fog, hogy azután az evangélizáció ügye szélesebb körben megbeszéltessek. Ezek a megbeszélések segíthetnek bennünket az evangélizáció kérdésében egészséges és egységes látásokra.

Az első kérdés azoknak szól, akik úgy látják, hogy az egyház és az evangélizáció nem kapcsolható össze. Valami szent tüzelt munkára gondolnak, melyben a karizmatikus vezető a minden. Előrebocsátom, hogy amikor egyházzal szólok, egészen meghatározott gyülekezetet, a konkrét gyülekezetet értem alatta, továbbá ezeknek egységét, a magyar református egyházat és a földkerekség evangéliumi egyházainak a teljességét... Krisztussal csak az Ő egyházában találhatunk kapcsolatot. Krisztus nem egynek ígerte a velük való örök együttléte, hanem a benne hívő kettőknek, vagy hármaknak, az elválasztottaknak, akik Vele állandó, élettéljes kapcsolatot csak az egyházban benne élve tarthatnak. Az evangélizáció az egyház Urától vett parancs teljesítése, tehát az egyháznak engedelmes odaadása az Ő ügye iránt. Egyházon kívüli evangélizáció véleményem szerint nincs, mert csak az egyházban Krisztushoz talált, és a bizonyosságok fellegeivel körülvett emberek lelkében gyűl fel a Szent Lélek tüze, mint egykor a tanítványok gyülekezetére, hogy azután menjenek és hirdessék az Evangéliumot minden népek között. Nem mondjuk, mint ahogy nem is mondhatjuk, hogy csak a mi egyházunk az egyház, de reménységgel hiszünk, hogy a mi egyházunk is Krisztus drága tulajdona és neki is alázatos és engedelmes szívvel kell vállalnia Ura parancsát.

A másik kérdés, az evangélizációt az egyháztól féltő testvéreknek szól. Azzal szoktak érvelni, hogy az egyház történelmi szervezeténél fogva, hagyományaira való tekintettel, nehézkes és lassú adminisztrációjával, bürokratikus lépéseivel képtelen a Szent Lélek, kegyelemből adatott áradásainak ajándékait megérteni és azt

életszerűen továbbszolgálni, mert a Lélek ügye, ha a látható szervezett egyház kezébe kerül, akkor legfeljebb eső után köpönyeg. A munkából papiros munka, jelentések tömege és statisztikák készítése lesz. Nyilvánvaló, hogy minden komoly egyházi vezető, lelkipásztor tisztában van azzal a nagy kísértéssel, amit az adminisztráció jelenthet. Viszont az evangélizáció ügye is a Sátán kísértésének van kitéve. Egyiket a másik ellen kijátszani nem lehet. Az ébredő theologia szép világossággal fejti ki az Isten Igéjében kijelentett ama tételeket, hogy más a törvény, más a kegyelem, más a Lélek és más az értelem, melyek részekként adtak, de Isten csodálatos kegyelméből, ezek mind egy nagy oekonomiába futhatnak össze, ha olyan emberek kezébe kerülnek, akik maguk is átadták szívüket az egyház Urának. Az evangélizáció ügyét az egyháztól féltő testvérek nézzenek az egyház történelmére, amelyből mindnyájan megláthatjuk, hogy légüres térben még a Lélek nagy indításai is elakadnak, mellékirányokba futnak, sőt nem egyszer a Sátán eszközeivé válnak. Én úgy látom, hogy a szervezet, a jó rend, a történelmi távlatok érzékelése és az úgynevezett adminisztrációs ügykezelés, nem feltétlenül megterhelést jelentenek, hanem, mint a folyó partjai jó irányt szabhatnak az áradatnak. Az én érzésem tehát nem az, hogy mennyiben jelent az egyházi élet akadályt az evangélizáció számára, hanem inkább az, hogy lehet, mert egész biztosan hiszem, hogy lehet az egyház olyan erős, biztos partnak tekinteni, melyben a Lélek áradásai zúdulhatnak mindenfelé, ahol lelki szárazság, keménység vagy aluvás miatt új élet után sóvárognak.

A harmadik kérdés nagyon alázatos, de nagyon komoly okok alapján jön ki belőlem. Így teszem fel a kérdést és mindazoknak mondom, akik az evangélizáció ügyét szívükön hordozzák: a magyar református egyház sok hibájával, sömörögésével, szeplőjével, teljesen elvetett egyház lenne? Egészen világos előttem, hogy sokban rászorul az evangéliumszerű egyház képéhez való visszaigazításra. Magam nagyon is szív szerint állok azok mellett, akik ebben az egyházban reformációs munkáért könyörögnek és dolgoznak is ebben a munkában. Ugyanakkor azonban azt is látom, hogy az egyház Ura olyan kincseket bízott a mi egyházunkra, amelyeket ma is őrzünk és amelyek a mi népünk számára adtak, hogy boldogan érzem és hiszem, hogy a mi egyházunk, kegyelemből most is egyház még és hallja Urának parancsait.

Ebből és a mi különleges magyar lelki növekedésünk viszonyaiból következik az a látásunk, melyet nyári evangélizációs konferenciánkon meg is beszéltünk, hogy bennünket az egyház Ura azon a nagy térítőjellegű evangélizációs munkán túl, amely a Krisztust nem ismerők felé irányul, mondjuk így a pogányságban élő

népek felé, most még az Ő magyar lelki nyájának felébresztésére küldött elsősorban. Nálunk még sok ideig az ú. n. templomi gyülekezet ébresztését jelenti meggyőződésem szerint az evangélikai szolgálat. Nyilvánvaló előttem, hogy az evangélikai munka másnak a kezében nem lehet, csak a magyar református egyház kezében. Legyen ez az egyház missziói munkájának, akár egy külön ága, a többiek mellett, de sem társaságok, sem egyesületek nem sajátíthatják azt ki anélkül a veszély

nélkül, hogy az evangélikai ügye gyümölcstelenül ne maradjon.

Hálásak vagyunk nagyon a füzet íróinak, hogy alkalom volt ezeket a kérdéseket felvetni. Isten iránti hálával köszönjük meg a világossággyújtást és kívánjuk, hogy a tiszántúli evangélikai ügye, legyen mielőbb az egyetemes magyar református egyház ügyévé.

Tamás Ferenc.

Hozzászólások a „Gyermekegyház az iskolában” c. cikkhez

I.

Gyermekegyház az iskolában. Fényes Kálmán cikkét e tárgyról örömmel olvastam. Nem tudtam megállapítani belőle, hogy neki Biharkeresztesen van-e hát ilyen gyermekgyülekezet? Nagyon sokan emlékezünk reá, hogy boldogemlékű S. Szabó József kollégiumi vallásnővérnek, főgimnáziumi növendékei körében, évtizedeken át áldásosan működött ilyen ifjúsági gyülekezet, melynek kuszárgását a debreceni egyházközség is megérezte. Ennek folytatása, valami formában, úgy tudom, most is megvan a kollégiumban. Teljesen helyénvalónak tartom, hogy ez a gyülekezet-képző munka már az általános iskolában is megkezdődjék. A múlt iskolai évben, egyházzsámterületén eső Miklós-u. ref. elemi konfirmándus növendékei körében, magam is tettem erre nézve sikeres kísérletet. Végül a magam tapasztalatai alapján, arra hívom fel e Lap olvasóinak szíves figyelmét, hogy ezt a *gyermekgyülekezetet legalkalmasabban a konfirmációi csoportban lehetne és kellene megvalósítani.* Boldogemlékű Dicsőfi Józseftől hallottam egyszer egyszerű előadást, arról, hogy a konfirmációi előkészület ne csak kátétanulásból álljon, hanem legyen az egy nagy hadgyakorlat (az ő szavai!), melyben az ifjúság próbálja ki a gyülekezeti élet minden területét... Ne hagyjuk elaludni ezt a témát!

Debrecen.

Uray Sándor.

II.

Fényes Kálmán értékes gondolataihoz néhány tapasztalati, gyakorlati tényről kívánok fűzni. A honvédség keretein belül szervezett katonai egyházkerület (Prot. Egyh. Szervezet) élén a tábori püspök áll. A szervezetben vannak katonai egyházközségek (hadtestenként) és vannak „Ifjúsági Gyülekezetek”. A katonai akadémiák, nevelőintézetek lelkészei a szervezés szerint egyszersmind az „Ifjúsági Gyülekezetek” lelkészei is. Hivatáskötelmeiket és parochiális hatáskörüket szabályzatok rendezik és rögzítik. Az Ifj. Gyül. gondnoka (püspöki és felügyelői megerősítéssel) az intézetben tanító tiszttanár. Presbitériuma a növendékek közül kerül ki. Tagjai az összes prot. növendékek, tanárok és családtagjaik. Minden Ifj. Gyül.-nek van (volt) temploma, vagy imaháza, rendes egyházi anyakönyvezése, költségvetése, számadása, önkéntes megajánlásokból eredő „adózása”, leltára, parochiális könyvtára, stb. Az Ifj. Gyül. közvetlenül a tábori püspök alárendeltségébe tartozik.

Ebben a keretben végzik a lelkészek tanári és pásztori szolgálatukat. Természetesen a növendékek katonai, intézeti élete megkönnyíti a közösségi, gyülekezeti jelleg kialakítását. A lelkész könnyebben hozzájuk fér, mint a polgári jellegű iskolák hitoktatója az ő tanítványaihoz. A honvéd-lelkész gyülekezetében lakik! Az intézetben kell lennie a lakásának. Így gyülekezetében él, gondjában, örömeiben osztozik, szórakozásait, életét irányítja. Nem csak tanár! Pásztor!

Az is, ez is. De ugyanaz a Lélek! Az Ifj. Gyül.-nek 20 éves múltja van. Eredményeinek felmérésére itt nincs hely. Most csak a keretet vázoltam néhány szóval. A benne végzett és végezhető munkáról, eredményekről a tábori püspökség jelentései és a „Bevezetés a katonai lelkigondozásba” c. könyv számolnak be.

A polgári jellegű iskolák adottságaival számolva, ha nem is a „gyermekgyülekezet” (rossz fogalomalkotás), de *ifjúsági gyülekezetet*, mint az egyháztagságra előkészítő intézményt fel kell vetni, imád-

ságban hordozni. Ha a katonaságnál bevált, a kísérleti stádiumon túl van a gondolat. Az ifj. gyülekezetek pásztorai sem tekintenek a hitoktatóságot átmeneti elfoglaltságnak a paróchia felé, hanem a karizmatikus katechéták szolgálati rendjét alakítanák ki Isten Lelkének segítségével. Fényes Kálmán kezdeményezése értékes elindulás.

Dr. Dezső László,
lelk.-alezredes,
theol. m. tanár.

Dr. Soltész Elemér 25 éves püspöki jubileuma

Dr. Soltész Elemér lelkész-altábornagy, protestáns püspök, ebben a hónapban érte el negyedszázados püspöki szolgálatának évfordulóját. A református és evangélikus egyház bizalma 25 évvel ezelőtt hívta őt el a nagybányai református eklézsiából s azóta a magyar honvédség kötelékén belül fáradhatatlanul szolgált, építette Krisztus egyházát.

Munkás életének könyvekben is megjelent ígéhirdetésén és cikkein kívül egyik legszebb eredménye a magyar honvédség Protestáns Egyházi Szervezete, amely tőlünk hatalmasabb nemzet katonalelkészei számára is buzdítóul szolgált. Ez az egyházi szervezet több mint két évtizeddel ezelőtt a honvédségen belül gyakorlatban is megvalósította az önkéntes egyháztagságot. Soltész Elemér tábori püspök honvéd-lelkészeivel évenként felkereste a helyőrségeket s személyes kapcsolatot keresett minden tiszttel és honvéddel. Lelkészeinek, katonáinak valóban lelki atyja volt. 1944-ben magyar honvédek önkéntes adományaiból ő építette meg a budapesti protestáns helyőrségi templomot (VIII., Vas-u. 2/c.), mely ma a magyar protestáns egyházak egyik legszebb temploma. Ezenkívül szerte az országban több protestáns egyházat nagy anyagi segítséggel támogatott templomépítő munkájában.

Dr. Soltész Elemér lélekben és munkájában szerint is valóban ökumenikus püspök. A magyar honvédség minden protestáns felekezetű tagja az ő egyházi joghatósága alá tartozik. Ezt a munkát 25 esztendő sokféle megpróbáltatásai után ma is hatalmas lelki erővel, bölcseséggel végzi. Isten gazdagon megáldotta hű szolgájának munkáját. Legyen áldott az Ő neve érette.

Folyó hó 4-én a honvédelmi miniszter a tábornoki kar élén a magyar honvédség nevében személyesen köszöntötte Soltész Elemér püspököt. Megköszönte protestáns egyházaink s nemzetünk érdekében végzett áldásokban gazdag szolgálatait.

Református egyházunk a többi protestáns egyházzal együtt őszinte örömmel üdvözli Soltész Elemér tábori püspököt s további életére, munkájára Isten áldását kívánja.

B S.

A fenti sorokat az „Élet és Jövő” február 7-i számából vesszük át és igaz örömmel adjuk tovább egyházkerületünk-szerte, mert a bennük előadott tényeket mi is így tudjuk s a bennük kifejezett érzéseket mi is így érezzük. Annál is inkább, mert bármilyen igaz jussa és dicsekedése az Úrban mind a két magyar evangéliumi egyháznak Soltész Elemér püspök-atyánk, a tiszántúli egyházkerület mégis csak elsősorban tekinti őt magáénak, mint ősi tiszántúli ároni nemzettségék méltó sarját, mint — közel negyedszázados nagybányai szolgálatára — a kerület egyik legjelesebb lelkipásztorát, jegyzőjét, majd tanácsbíráját, mint a kollégium egykori híres szeniorát és az Egyetem teológiai tb. doctorát. Tudjuk és bizonyára senkit nem bántunk meg vele, ha megmondjuk, hogy igazi lelki otthona ma is Debrecen és a Tiszántúl, ahová drága emlékek és drága hantok kötik. Szálljon fel tehát ebből az otthonból ezért a különösen kedves családtagért e ritka ünnepi alkalommal különösen sok imádság a kegyelem székéhez. Ésaías 12 : 1—3-mal és I. Korinth. 2 : 1—5-tel köszöntjük!

HALOTTAINK

Karácson András békési lelkipásztor, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, életének 63., lelkipásztori szolgálatának 31. évében február hó 6-án hosszas szenvedés után elnyugodott az Úrban. Kiváló tehetségű ember volt, akinek kemény és vulkánikus egyéniségét Isten különösen sok próba és ostor alá vetette, hogy a tanítványon és a szolgán is betelje végre az, ami a Mesteren és az Úron betelt: „megtanulta azokból, amikor szenvedett, az engedelmisséget”. (Zsidók 5 : 8.) Legyen az emléke áldottá, gyászoló családja és gyülekezete pedig vigasztaltassék meg az örökkévaló ígéretek szerint.

Dr. Szabó Aladár gödöllői lelkipásztor, a magyar református egyházi ébredésnek — nagyemlékű atyja nyomdokain — egyik legrégebb, leghívebb és legeredményesebb vezető munkása, február hó 4-én rövid, de kínos szenvedés után várat-

lanul hazaszóltatott az ő Urához, akit olyan nagy hűséggel szolgált s akihez olyan forró szívvel vágyakozott. Egész lelkipásztori szolgálatát Gödöllőn végezte, amelyet 31 év alatt hitvalló mintagyülekezetté tett (talán legelsőnek vezette be 1918 után az önkéntes hitvalláson, fegyelmvállaláson és teherhordozáson alapuló teljesjogú egyháztagság rendszerét). Gyülekezete gondjának példás ellátása mellett fáradhatatlanul és önfeláldozóan szolgálta élőszoval és sajtóban országszerte is az ébredés, különösen pedig az evangélizáció ügyét. Ezen kívül avatott történettudós volt: nagyjértékű és maradandó becsű monográfiát írt az „őreg Szikszai“-ról, akit azóta ismerünk nemcsak a „Keresztyéni Tanítások“-ból, hanem élő, valóságos, küzdő és hitvalló történelmi alakként is, mint embert és mint pástort, amióta ő meglevenitette congenialis elmélyedő kutatással. E téren is még nagyon sokat vártunk volna tőle, ha gyülekezeti és országos szolgálata egyre jobban fel nem emésztette volna minden idejét és törekény testi erejét. A még 58 évet sem élt, de hisszük, az Atyánál most már örökre élő áldott szolgán kétség nélkül betelt Urának ígérete: „Ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is!“ Testvéri szívvel kívánjuk a Szentlélek vigasztalását gyülekezeteinek és családjának.

Dr. Horváth József ny. tanügyi főtanácsos febr. 4-én Budapesten elhunyt. Az elhunytban Horváth Zoltán mátyusi lelkipásztor, a beregi egyházmegye esperes-helyettese édesapját gyászolja.

H Í R E K

Lelkészi evangélizációs konferencia Újfehértón. D. Dr. Révész Imre tiszántúli püspök ebben az évben ismét elkezdte az egyházmegyéket látogatását. Látogatásai egészen missziói jellegűek. Január utolsó napjaiban a középszabolcsi egyházmegyével találkozott. A találkozó Újfehértón volt, ahol Szabó Béla lelkipásztor családjával és munkatársaival együtt a legnagyobb szeretettel fogadta. A gyülekezet imádságos lelkülettel készült a konferenciára. Már hetekkel előtte esténként összejöttek és imádságaikban kérték az Istent, hogy áldja meg a konferenciát. A középszabolcsi egyházmegyéből sok lelkesült jött el két napra Újfehértóra. Püspök úr két napon keresztül a Jelenések Könyve 2. és 3. részének alapján tartott bibliatanulmányt a hét gyülekezethez és azoknak anyagaihoz írott levelekről. A bibliatanulmányt komoly megbeszélések követték és utána imaközösségek kérték az egyház Urát nyomorúságaink meglátására és megújulásért imádkozva. A harmadik napon a környező helyekről tanító és presbíter testvérek jöttek össze olyan nagy számmal, amely teljesen megtöltötte a szép nagy újfehértói templomot. A megbeszélésre kitűzött témák: az evangélizáció, pásztorlevél, melyet a centenárium alkalmára kiadtak, az árvíz-sújtotta vidék gyülekezeteinek a megsegítési módja. Élő egyháztag — Élő gyülekezet. Mindegyik este evangélizációs istentisztelet volt, melyet első este a püspök végzett. A gyülekezet olyan nagy számmal jött össze, hogy sok százan nem fértek be a templomba. Utána házi istentiszteletek voltak, melyeken Püspök úr közvetlenül tudott találkozni a gyülekezet családjával. A konferenciára a szomszédos egyházmegye lelkipásztorai közül is jöttek, élükön Molnár Zoltán alsószabolcs-hajdúvidéki esperessel. — A szolgálatokat a püspökön kívül Porzolt István esperes, Berényi József, Zsolt Gábor és Tamás Ferenc lelkészek, továbbá Irlanda Sára nőszövetségi titkár és Tisza Imra diakónus testvér végezték.

Dr. Vasady Béla debreceni egyetemi tanár, a princetoni presbyteriánus teológiai főiskola vendégprofesszora január hó 13—15. napjain az Amerikai Egyesült Államok délkeleti részén levő Georgia állam fővárosában, a Princetontól 1500 km-re levő *Allantában* tartott, az Amerikai Egyházak Szövetségi Tanácsának meghívására, előadást, ökümenikus istentisztelet keretében. „Az egyházak felelőssége a világ ujjaépítésében“ címmel. A másik előadó *Francis B. Sayre* volt, az Egyesült Nemzetek egyik fontos bizottságának („Trusteeship Council“) elnöke. Az előadásokat külön hangfelvételekre is felvették, hogy rádióközvetítésre különböző alkalmakkor felhasználhassák. Vasady professzortól atlanta-i tartózkodása alkalmával külön rádió-intervjú-t is kértek, az ugyanott levő *Columbia Theologiai Főiskola* pedig egy egész délelőtli keretében gyümölesztette szolgálatait.

Január hó 26—29 napokon Dr. Vasady Béla a *bangori* teológiai főiskola meghívására, az ú. n. „Enoch Pond Lectures“ (az „Enoch Pond Előadásorozat“) keretében tartott négy előadást. Ez előadás sorozata „Ökümenikus Szemüvegen Át“ („Through Ecumenical Glasses“) összefoglaló cím alatt a legégetőbb ökümenikus kérdésekkel foglalkozott. A bangori teologia a kongregacionalisták egyik teológiája, Maine államban, New Yorktól 800 km-re északra.

Február hó 24—26. napokon Dr. Vasady Béla a *Presbiteri Világszövetség Nyugati (Amerikai) Ágának* meghívására Buck Hill Falls, Pa.-ba tart előadást a magyarországi református egyház sajátos küldetéséről a jelenlegi világhelyzetben.

Az árvíz-károsultak részére január 29-től a következő pénzadományok folytak be a püspöki hivatalhoz: Ispotályi általános iskola 910-40 Ft, Pacsirta-u. általános iskola (Debrecen) 345-56 Ft, Dr. Faragó Sándor és neje 20 Ft, Kék egyházközség 120-90 Ft, Hajdúböszörményi gimnázium 418-06 Ft, Bérces Lajos kántor, Szabad-szállás 14 Ft, Tiszaföldvári egyházközség 130 Ft, Ispotályi egyházközség perszépénze 202 Ft, N. N. Budapest 100 Ft, Petneházi ifjúsági egyesület 300 Ft, Mátyásföldi perszépénz 71 Ft, Cinkotai egyházközség 29 Ft, Homokkerti egyházközség (Debrecen) 185-88 Ft, Pestszent-örzsébeti egyházközség 250 Ft, Szakolyi egyházközség 200 Ft, Ispotályi Nőszövetség 150 Ft, Nyilastelepi egyházközség (Debrecen) 304 Ft, Kistemplomi Nőszövetség (Debrecen) 252 Ft, Kossuth-u. egyházközség (Debrecen) 45 Ft, Nagykovácsi egyházközség 1253 Ft, Pestszentlőrinci Nőszövetség 100 Ft, Bácsalmási lelkipásztori hivatal 30 Ft, ORJÓ Budapest 500 Ft, Paksy Klára (Nagyfüged) 10 Ft, Nyilastelepi általános iskola (Debrecen) 500-36 Ft, Dóci általános iskola (Debrecen) 936-16 Ft, Baltazár Dezső-u. általános iskola 1534-60 Ft, Csapókeri általános iskola 701-36 Ft, Érsekcsanádi egyházközség 60 Ft, Urai egyházközség 120 Ft, Hajdúszovátai egyházközség 536 Ft, Kunágota egyházközség 67 Ft, Mester-u. egyházközség (Debrecen) 213 Ft, Hajdúsámsoni egyházközség 460 Ft, Nyírgyulaj 83 Ft, Nagybéri Nőszövetség 107-50 Ft, Vigkedvű Mihály-u. ált. isk. 310-16 Ft. Eddigi pénzadományok összege 20,248-06 Ft. — Nagyon sokan küldték be a pénzbeli adományt a konventi csekkapon, és többen küldtek pénzadományt közvetlenül az árvíz-sújtotta egyházközségeknek is.

Az árvíz-károsultak javára a következő természetbeli adományok folytak be: Balmazújvárosi vegyes élelmiszer, Debrecen-kistemplomi Nőszövetség vegyes élelmiszer, Nagypall (Baranya vm.) ve-

gyes élelmiszer, Debreceni Dóci általános iskola és debreceni nyilastelepi egyházközség élelmiszer, Dancsháza 2 láda élelmiszer, Ároktő vegyes élelmiszer, Debrecen-Homokkerti élelmiszer, budapesti Baár-Madas leánygimnázium VIII. osztályú növ. ruhanemű, Kaba egy mázsa száraztészta, Nagykovácsi 40 mázsa vegyes élelmiszer, Kállósemjén élelmiszer, Nagy Kálmán gyógyszerész (Zagyvarékás) füstölthús, Hajdúszovát 12 mázsa vegyes élelmiszer, Tiszaszentimre 2 zsák liszt, debreceni Péterfia-utcai egyházközség két zsák élelmiszer, Báránd 27 mázsa élelem. Apagy közvetlenül Tákos, Tivadár, Gulács és Csaroda egyházközségeknél küldött élelmiszert, Nyírbátor nagymennyiségű élelmiszert küldött közvetlenül Vásárosnaményba, Derecske 120 kiló élelmiszert szintén közvetlenül küldte el. Szentpéterszeg a gulácsi gyermekeknek küldött élelmiszert Kisarba, ahol azt meg is kapták. Isten gazdag áldása legyen az ajándékozón és megajándékozotakon!

45 gyermek jött azzal a teherautóval Debrecenbe, amely a beregi árvíz-károsultaknak vitte Hajdúszovát és Báránd adományát febr. 12-én. A Kollégiumban szeretettel várták őket, ahol ebédet kaptak, majd innen 23 gyermek ment tovább Solymosi József lelkipásztor és felesége kíséretével Bárándra, amely gyülekezet mind az adásban, mind a gyermekfogadásban olyan szépen kitüntette magát: 14 gyermek ment Hosszúpályiba és 8 gyermek maradt Debrecenben. A gyermekeket mindenütt megaláztatással fogadták.

A beregi református esperesi hivatal köszönettel nyugtázza az árvíz-károsultak részére az esperesi hivatal útján (Mátyus, u. p. Tiszakerecseny) juttatott következő adományokat: Egyházközségi Nőszövetség elnöksége, Debrecen 200—, a debreceni kistemplomi egyházközség Nőszövetség 205—, kisvárdai református egyházközség 200—, a debreceni egyetemi egyházközség és nőszövetsége 627-70 Ft, összesen február 1-ig: 1232-70 Ft.

A Dóci internátus megvételre jókarban levő harmadikot keres. Debrecen, Kossuth-u. 33.

Elsőrendű, szép palást eladó. Megnézhető Gönczy Violánál Baltazár D.-u. 22. szám.

Jó állapotban levő palást, középtermre eladó. Erdelőkútni Vargakert-u. 3. Tuba Endréné.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

237—1948. szám.

TÁRGY: Hadigondozottak közszállítási kedvezménye.

A közép- és középtokú iskolák igazgató-ságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak a tankerületi főigazgatókhoz intézett 155,706—1948. V. ü. o. számú rendeletét hasonló eljárás céljából az alábbiakban közlöm:

„Tudomásul és a rendelkezésem alá tartozó gimnáziumok, leánygimnáziumok, tanító(nő)képzőintézetek és óvónőképzőintézetek igazgatóival való közlés céljából megküldöm az iparügyi miniszternek a hadirokkantak közszállítási kedvezményére vonatkozó rendelkezését. A rendeletben foglaltak a közszállítások kiírásánál és vállalatbaadásánál maradéktalanul végrehajtandók.

A népjóléti miniszter úr 127,631—1947. és 127,632—1947. IV/2. szám alatt közölt állásfoglalásának megfelelően a hadirokkantak (hadigondozottak, valamint szövetkezetek) részére az 1933.

VII. tc. 30. §-ában, valamint a Közszállítási Szabályzat ?? és 51. §-ában biztosított kedvezményeket hatályosabbnak kívánom érvényesíteni. Felhívom ezért, hogy a közszállítások kiírásánál és vállalatbaadásánál az alábbiak szerint járjon el:

A nyilvános versenytárgyalás hirdetményét a 9000—1947. Korm. sz. rendelet 18. § (2.) bekezdése értelmében mindig meg kell küldeni a Hadirokkantak, Hadirokkant vállalkozók és Hadirokkant Országos Nemzeti Szövetsége (HONSZ) érdekelt helyi csoportjának.

Zártkörű versenytárgyalás tartása esetén a Közszállítási Szabályzat 36. §-a (1.) bekezdésének megfelelően legalább egy hadirokkant szakmabeli vállalkozót is fel kell hívni ajánlattételre. A hadirokkant vállalkozók szakmák szerint csoportosított névjegyzékének betérjésztésére a HONSZ központját felhívom. Addig is, amíg a HONSZ a névjegyzéket, valamennyi főhatóságnak meg nem küldi, a megrendelő hivatalok kötelesek az ajánlati felhívás kibocsátása előtt a megbízható szállítóképes hadirokkantak megnevezésére Budapesten: a HONSZ központját (VIII., Horánszky-u. 24.), vidéken: a HONSZ helyi csoportját felhívni. Hadirokkant vállalkozó ajánlattételre felhívását nem szabad mellőzni abban az esetben, ha a HONSZ központja, illetve helyi csoportja által betérjésztett névjegyzékben a szóbanforgó közszállítás elvállalására vagy teljesítésére jogosult hadirokkant vállalkozó szerepel.

A közszállítás odaítélése során az 1933: VII. tc. 30. §-ának (k) bekezdése szerint a hadirokkant kisiparosokat egyenlő feltételek esetén más ajánlattevőkkel szemben előnyben kell részesíteni. Tehát a hadirokkant kisiparost akkor is előnyben kell részesíteni, a nem hadirokkant kisiparossal szemben, ha az utóbbi helybéli, míg a hadirokkant vidéki. Ugyanígy kell eljárni, ha nem kisiparos hadirokkant vállalkozó (gyáriparos, kereskedő, vagy östermelő) áll szemben nem hadirokkant egyéb vállalkozóval. Az 1933: VII. tc. 30. §-ának (2.) bekezdése értelmében a hadirokkant kisiparosokat a nem hadirokkant, nem kisiparos vállalkozókkal szemben 6%-os árelőnyben kell részesíteni. (Tehát a közszállítást a hadirokkant kisiparosnak kell vállalatba adni, ha árajánlata legfeljebb 6%-kal magasabb is a legolcsóbb, de kedvezményben nem részesülő nem kisiparos vállalkozó ajánlatával szemben.)

A nem kisiparos hadirokkant vállalkozókat más, nem kisiparos vállalkozókkal szemben a 90,000 Ft vállalati összegig terjedő közszállításoknál legfeljebb 2% előnyben kell részesíteni. A 90,000 Ft-nál nagyobb értékű közszállításoknál a nem kisiparos hadirokkant vállalkozókat százalékos előny nem illeti meg.

A 8990—1946. M. E. sz. rendelet 4. §-a értelmében a hadirokkant iparosok és kereskedők járadékellátásban átmenetileg nem részesülnek. Azonban — amint arra a népjóléti miniszter úr fenti sz. átiratában rámutatott — e rendelet 3. §-ának (1.) bekezdése értelmében a hadirokkantak akkor is igényjogosultak az ellátásban részesülő hadirokkantak részére biztosított kedvezményekre, ha jelenleg járadékellátást nem kapnak. Tehát az 1933: VII. tc. 30. §-ában csak az „ellátásban részesülő” hadirokkant vállalkozó részére biztosított előnyök jelenleg is változatlan mértékben megilletik a hadirokkantakat.

A hadirokkant kedvezményére való igényt a hadigondozási hatóság által kiállított másolatával kell igazolni.

242—1948. szám.

TÁRGY: A dolgozók és parasztdolgozók gimnáziumaiban előkészítő tanfolyamként működő osztályok osztályjellege.

A dolgozók gimnáziuma igazgatóságaihoz!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 175,126—1947. V. 1. üo. számú rendelete értelmében tudomás és további eljárás végett értesítem a Vezető urakat, hogy szoros kivételképpen hozzájárult a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ahhoz, hogy az anyaiskolák keretében, szaktanárok vezetésével az 1946—47. iskolai évben is működött dolgozók és parasztdolgozók gimnáziumainak a tanulólétszám miatt előkészítő tanfolyammá vált felső (VI., VII. és VIII.) osztályai az 1947—48. iskolai év téli tanévében osztályjelleggel működjenek. Ennek folytán az óradíjakat is 100%-ban utalja a tankerületi főigazgató úr.

Felhívom a Vezető urak figyelmét, hogy ez a rendelkezés csak az 1947—48. iskolai év téli tanévében érvényes. — A nyári tanévben a költségvetési fedezethez képest fog intézkedni a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr.

Debrecen, 1948 február 3.

294—1948. szám.

TÁRGY: Szaktanítói alapvizsgálatokra való előkészítés biztosítása.

Az iskolaszéki elnök urakhoz!

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 56,608—1948. IV. üo. szám alatt a szaktanítói alapvizsgálatra való előkészítés biztosítása érdekében a vármegyei tanfelügyelőkhez intézett rendeletét tudomásulvétel végett másolatban tiszteletben megküldöm.

„Értesítem Tanfelügyelő urat, hogy a nyári szaktanítói tanfolyamot végzett és az iskolai év végén vizsgálatot tenni szándékozó nevelők előkészítését megkönnyíteni és a vizsgálatokra való alapos felkészültséget biztosítani kívánom.

Felhívom azért Tanfelügyelő urat, intézkedjék, hogy népoktatási kerületében szolgálatot teljesítő mindazok a nevelők, akik a tanfolyamot elvégezték és a vizsgálatra készülnek elő, minden olyan iskolai elfoglaltság alól, amely a szolgálati érdek veszélyeztetése nélkül áthárítható az iskola tanfolyamot nem végzett nevelőire (helyettesítés, külön munka, ünnepek rendezése stb.) a lehetőséghez képest a szaktanítói képesítés megszerzéséig felmentést kapjanak.“

Debrecen, 1948 február 3.

380—1948. szám.

TÁRGY: Anyaszabadság.

Valamennyi iskola igazgatóságához és az iskolaszéki elnök urakhoz.

Az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsának 26—1948. sz. határozata alapján közlöm, hogy református egyházi iskoláinknál szolgálatot teljesítő tanárnők és tanítónők terhességük utolsó három hónapjában, továbbá abban az esetben, ha gyermeküket maguk táplálják és gondozzák, a gyermek születése után még három hónapig rendes illetményük élvezete mellett kérésükre szabadságot élvezhetnek. Azok, akik gyermeküket nem maguk táplálják, szülés után hatósági orvosi bizonyítvány alapján betegszabadságot kérhetnek. Az e címen engedélyezendő szabadság hat hétnél kevesebb nem lehet.

Debrecen, 1948 február 7.

381—1948. szám.

TÁRGY: Általános iskolai igazgató választás.

Valamennyi iskola igazgatóságához.

Tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából közlöm, hogy az Egyetemes Konvent elnökségi tanácsa 29—1948. sz. a. kelt határozatával kimondotta, illetve megállapította, hogy a református általános iskola továbbfejlesztése tárgyában az Egyetemes Konvent elnöksége által 4882—1947. sz. a. kiadott körlevél 4. §-a szerint a gimnáziumból és a polgári iskolából alakuló általános iskola igazgatójának megválasztása a gimnáziumi és polgári iskolai igazgató választásával azonos módon történik. A körlevél szelleméből és a 3. § 3. bekezdésének utolsó mondatából, amely szerint „a gimnáziumnak és általános iskolának külön igazgatása van ugyan, azonban fontos nevelési és tanulmányi szempontokra tekintettel a törvényes heti óraszám keretén belül a gimnáziumi tanárok tanítsanak az általános iskolában is, és a középiskolai tanári képesítéssel bíró általános iskolai tanárok tanítsanak a gimnáziumban is”, következik, hogy református kollégiumainkban a gimnáziumból fejlődő általános iskola igazgatóját a gimnázium és az általános iskola tantervüknek közös gyűlése jelöli alkalmasság szerint, tekintet nélkül arra, hogy a gimnázium vagy az általános iskola státusába tartozik a közös gyűlés által az általános iskola igazgatói tisztségére alkalmas tanár vagy tanító.

Debrecen, 1948 február 7.

383—1948. szám.

TÁRGY: Iskolai sportjárulékok befizetése és elszámolása.

A közép-, középfokú- és általános iskolák igazgatóságaihoz és az iskolaszéki elnök urakhoz.

Felhívom az igazgató és iskolaszéki elnök urakat, hogy a magyar Köztársaság kormányának 14,250—1947. Korm. sz. alatt az iskolai sport tárgyában kiadott rendeletéhez (Köznevelés 1947 december 15-i 24. szám, 214. oldal) és a rendelet végrehajtására az iskolai sportjárulékok befizetésének és elszámolásának szabályozása címen a Köznevelés 1—2. szám, 1948 január 15-i számában a 13. oldalon Közlemények rovatban kiadott 180,163—1947. sz. VKM. rendelethez alkalmazkodjanak.

Debrecen, 1948 február 7.

Révész Imre
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Debrecen református egyházközsége e lap 3. számában megjelent hirdetés határidejét 21 nappal meghosszabbítja azzal, hogy betöltésre kerül elhalálozás folytán megüresedett egy *férfitanítói* állás is. Lakás nincs.

Fábiánházi református iskolaszék március 1-től április 30-ig terjedő időre (2 hónap) kezdő tanítói fizetéssel *helyettes tanítót* keres. — Határidő február 22.

A hajdúnánási református iskolaszék pályázatot hirdet a 3., 4. sz. általános iskolai polgári iskolai *tanári* állásokra. Bármilyen, elsősorban számtan *szakosok* pályázhatnak. Tanár pályázó hiányában, *tanítót* választunk. Határidő március 7.

Karcag református iskolaszéke — 21 napos határidővel — pályázatot hirdet a X. sz. *tanítói* állásra. Fizetés, köteleesség törvényszerű. Az állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó.